

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

**Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego**

Warszawa, dnia 24 sierpnia 2009 r.

Pan
Mazowiecki Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej
ul. Sienkiewicza 3
00-015 WARSZAWA

1418567

Szanowny Panie Inspektorze

Przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzili w lipcu br. wizytację w Areszcie Śledczym w Warszawie-Mokotowie (przy ulicy Rakowieckiej 37), podczas której odebrali bardzo wiele skarg dotyczących działającej tam kantyny. Najczęściej podnoszono zarzut zbyt wysokich cen sprzedawanych w niej towarów. Na 76 rozmówców, którzy kupowali w kantynie, zarzut ten zgłosiło 42 (około 55%). Osoby te twierdziły, że w kantynie nie tylko jest drożej niż w przeciętnym sklepie (nie supermarkecie), ale ceny w niej z miesiąca na miesiąc rosną. Ponadto kilku rozmówców zaliło się na niską jakość wyrobów wędliniarskich podając jednocześnie, że pomimo zgłaszania w tej sprawie uwag, kantyna od dłuższego czasu oferuje takie wyroby tylko jednej firmie

Na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14 poz. 147 ze zm.), z upoważnienia Rzecznika, uprzejmie proszę o zbadanie zasadności przedstawionych zarzutów i poinformowanie nas o dokonanych ustaleniach. Jednocześnie informuję, że kantynę prowadzi Gospodarstwo Pomocnicze Warszawa-Bemowo przy Areszcie Śledczym Warszawa-Białoleśka mające siedzibę przy ulicy Kocjana 3 w Warszawie.

Zał. 2 (cenniki na czerwiec i lipiec br.)

Z poważaniem

mgr: Janina de Michelis

Główny specjalista

T. 30. 08. 09 r.

ARESZT ŚLED CZY
WARSZAWA-MOKOTÓW
02-521 Warszawa, ul. Rakowiecka 37

Ldz.Dkw- 2044 /09

RPO-623027/09

Warszawa, dnia 27.08.2009 r.

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPŁ. 2009-08-31

ZAL. 1/4 NR 1257932

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

2009-09-02

W nawiązaniu do pisma Biura Rzecznika Praw Obywatelskich -pismo znak: RPO-623027-VII-7020/7002/09/JM z dnia 17.08.2009r. w załączeniu przesyłam kserokopię protokołu z przeprowadzonej kontroli w Areszcie Śledczym Warszawa - Mokotów w dniach 19 i 24 czerwca br. przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA
Aresztu Śledczego Warszawa-Mokotów

pptk inż. Jerzy Kurpiel

Wykonano w 2 egz.

1 egz. -Adresat + załącznik

2 egz. -a/a

TK

Pieczęć państwowego inspektora sanitarnego

PROTOKÓŁ KONTROLI

Nr sprawy: MEP/4240/000 96 /2009/ M- GK, KK

Warszawa, dn. 27.07.2009r.

Przeprowadzonej przez:

Grażynę Kwiatkowską- kierownika Sekcji Epidemiologii - nr upoważnienia 452,
Krystynę Kopeć- ml. asystenta Sekcji Epidemiologii - nr upoważnienia 461,
Joannę Jagiello- st. asystenta Sekcji HŻŻ I PU -nr upoważnienia 211
Monikę Gorczyca- asystenta Sekcji HŻŻi PU- nr upoważnienia 235
Antoninę Kowalską – st. instr. higieny Sekcj HP -nr upoważnienia 145
Krystynę Ambroziak-kierownika Sekcji Higieny Komunalnej-nr upoważnienia 307
Aleksandrę Smuszewską –instruktora higieny nr upoważnienia 344

(imię i nazwisko, stanowisko służbowe, nr upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych)
pracownika (-ów) upoważnionego (-ych) przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w m. st.
Warszawie

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 1 i art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851 z późn. zm.), w związku art. 67 § 1 oraz art. 68 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. nr 98, poz 1071, z późn. zm.).

I. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONTROLOWANEGO ZAKŁADU/ OBIEKTU

I.1. Zakład/obiekt kontrolowany:

Zakład Opieki Zdrowotnej
Aresztu Śledczego Warszawa-Mokotów
ul. Rakowiecka 37; 02-521 Warszawa
tel.: (0-22)640 80 90; faks: (0-22)640 81 60;

(pełna nazwa, adres, telefon, faks):

I.2. Właściciel /osoba lub jednostka organizacyjna odpowiedzialna za przestrzeganie wymagań:

Pan Lech Malmurowicz- Dyrektor ZOZ

(imię i nazwisko / pełna nazwa / inwestor/organ założycielski/w przypadku spółki cywilnej wymienić wszystkich współników)

Organ założycielski: Ministerstwo Sprawiedliwości

(adres zamieszkania / adres siedziby /w przypadku spółki cywilnej adresy zamieszkania wszystkich współników / telefon / faks)

I.3. NIP:521-1340-00-61 REGON: 012130710 PESEL.....

I.4. Kierujący zakładem/obiektem kontrolowanym:

Pan Lech Malmurowicz- Dyrektor ZOZ

(imię i nazwisko, stanowisko)

I.5. Przedstawiciel zakładu/objektu w obecności, którego przeprowadzono kontrolę*

Pani Alicja Oraszek- Pielęgniarka Naczelna
Krzysztof Kowalski – Kierownik Działu Kwatermistrzowskiego

(imię i nazwisko, stanowisko)

I.6. Inne osoby w obecności, których przeprowadzono kontrolę*(imię i nazwisko, ewentualnie adres):

Mariusz Kaźmierczyk – inspektor bhp

II. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONTROLI

II.1. Data i godzina rozpoczęcia kontroli: .

Sekcja Epidemiologii- 19.06. 2009r.- godz. 11.00
Sekcja Żywności i Żywności 03.07.2009r.- godz. 12.30
Sekcja Higieny Komunalnej 24.06.2009r. - godz. 10.00
Sekcja Higieny Pracy- 24.06.2009r.- godz.10.00

II.2. Zakres przedmiotowy kontroli:

- Kontrola kompleksowa stanu sanitarno-higienicznego oddziałów, zaplecza szpitalnego
- Ocena procedur higienicznych
- kontrola kompleksowa stanu sanitarno-higienicznego kuchni głównej, magazynów
- Ocena stanu sanitarnego zaplecza szpitala i apteki
- Gospodarka odpadami
- Obieg bielizny szpitalnej

III. WYNIKI KONTROLI:

III.1. Informacje o kontrolowanym zakładzie/obiekcie *(stan formalno-prawny, nr wpisu do KRS, informacje o toczącym się aktualnie postępowaniu administracyjno-egzekucyjnym w stosunku do kontrolowanego podmiotu, informacje dotyczące ustaleń pokontrolnych i innych kontroli, legalność działania, inne informacje istotne dla ustaleń kontroli, itp.):*

Placówka jest jednostką publiczną zarejestrowaną w Ministerstwie Zdrowia - nr księgi rejestrowej R- MZ/438; wg informacji personelu wpisu do KRS – placówka nie posiada; spraw w toku postępowania administracyjno-egzekucyjnego- nie ma;

W trakcie kontroli kompleksowej stwierdzono:

OIOM stanowi : 1 sala dla pacjentów 4- łóżkowa, toaleta wspólna z pomieszczeniem porządkowym, boks obserwacji pielęgniarskiej. Wejście do sali pacjentów bezpośrednio z korytarza (brak śluzy). Przy wejściu na salę chorych- brak dozownika z antyseptykiem do rąk; Odpady wrzucane do pojemnika otwartego- brak kosza pedałowego. Aktualnie w OIOM-ie używa się tlenu z butli- wg informacji gniazda instalacji tlenowej -nieczyste;

Na bloku operacyjnym- stoły operacyjne zniszczone, z ubytkami- wymagają wymiany. Aktualnie brak wydzielonego pomieszczenia porządkowego z zainstalowanym niskim poborem wody (zlew). Do chirurgicznego mycia rak używane aktualnie szczotki-sterylizowane w autoklawie. W pomieszczeniach magazynowych – bielizny operacyjnej sprzętu 1- razowego - aktualnie lodówka z żywnością- brak właściwie zorganizowanego zaplecza magazynowego.

W pracowni endoskopowej- używana aktualnie myjnia półautomatyczna nie zapewniająca w pełni dezynfekcję endoskop w sposób powtarzalny.

W sterylizatorni aktualnie używane są dwa autoklawy parowe w tym jeden - rok produkcji 1989- po generalnym remoncie ok. 10 lat temu tj. wymianie kotła.

Dokumentacja sterylizacji wymaga uszczegółowienia wpisów dot. wpisu wsadu do sterylizacji.

W laboratorium analitycznym- aktualnie zlewki (krew) poddawane są dezynfekcji w preparatach chlorowych. W pracowniach- krzesła tapicerowane- wymagają wymiany.

Procedury higieniczne wymagają korekt i aktualizacji- podania źródła ich opracowania np. literatury.

W placówce do rąk używa się Manisoftu, Skinseptu, Scinman softu; do skóry Skinsept Pur, Leco, na bloku operacyjnym - Skinsept color, Betadiny, Boresolu ; do dezynfekcji małych i trudno dostępnych powierzchni – Aerodesinu 2000, Incidesu N, Incidinu Spray, do ssaków na OIOM-ie- ENDES-u AF, ENDES-u -5; do dezynfekcji narzędzi Secuseptu Pulver ; do endoskopów- Cidexu Long oraz środka myjącego- Seku- Zyme; do powierzchni zanieczyszczonych materiałem- Medicariny.

III.2. Wyposażenie użyte podczas kontroli*:

Druk protokołu -wg procedury PT/01

Druk protokołu wg F/PK/HŻ/01/01

Arkusze oceny stanu sanitarnego zakładu żywienia zbiorowego ZF/PK/HŻ/01/01/03

III.3. Podczas kontroli do badań laboratoryjnych pobrano próbki – nr protokołu/ów*

Nie pobrano żadnych próbek.

III.4. Korzystano* z wyników badań i pomiarów:

Korzystano z wyników badań i pomiarów

III.5. Dokumenty oceniane w trakcie kontroli:

-Procedury higieniczne

- Dokumentację dot. sterylizacji

- Dokumentację GHP, GMP, HACCP

IV. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli z podaniem przepisów prawnych, które naruszono*:

Nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających przepisy prawne.

V. Wykaz dokumentów załączonych do protokołu*

Nie załączono żadnych dokumentów.

VI. Uwagi i zastrzeżenia osób uczestniczących w kontroli.

Wnosze/nie wnosze** uwagi i zastrzeżenia do opisanego w protokole stanu faktycznego:

VII. Za stwierdzone nieprawidłowości wymienione w protokole w pkt. .... nie nałożono/ nałożono** mandat karny na

	<u>nie nałożono</u>	
	<i>(imię i nazwisko, stanowisko)</i>	
w wysokości nie dotyczy	na podstawie art. <u>nie dotyczy</u>	
<i>(nr mandatu karnego)</i>		<i>(podstawa prawna)</i>

Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego z dnia **nie dotyczy**
nr .....

Poprawki i uzupełnienia do protokołu – naniesiono/nie naniesiono**

bez poprawek i uzupełnień

(podać: numer strony protokołu, określenia lub wyrazy błędne i te, które je zastępują)

Protokół został sporządzony w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, a następnie po odczytaniu i omówieniu został podpisany/odmówiono podpisania**.

W przypadku odmowy podpisania protokołu należy wpisać powód odmowy podpisania protokołu.

Protokół po odczytaniu i omówieniu został podpisany.

Dokonano/nie dokonano** wpisu w książce kontroli sanitarnej i książce kontroli**

Wydano/nie wydano** na podstawie art. 31. §1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej **doraźne zalecenia**, uwagi i wnioski, które wpisano w książkę kontroli sanitarnej **

Dokonano wpisu w książce kontroli sanitarnej.

Doraźne zalecenia (bez wpisu do książki kontroli sanitarnej):

- 1.Zainstalować dozownik z antyseptykiem do rąk -w OIOM-ie –(przy wejściu na salę chorych.
- 2.Zaopatrzyć salę chorych (OIOM) w kosz pedałowyy na odpady.
- 3.Zaprzestać sterylizacji szczotek do chirurgicznego mycia rąk, ew. zaopatrzyć blok operacyjny w szczotki jednorazowego użycia.
- 4.Uszczegółowić dokumentację sterylizacji dot. wpisu wsadu do sterylizacji.
- 5.Usunąć z pomieszczeń magazynowych (bielizny operacyjnej, sprzętu 1- razowego) lodówkę z żywnością;
- 6.Wymienić krzesła tapicerowane na krzesła zmywalne – w pracowniach laboratorium.
- 7.Zaktualizować procedury higieniczne z podaniem źródła ich opracowania np. literatury.

Data i godz. zakończenia kontroli:

Sekcja Epidemiologii- 19.06.2009r.- godz. 14.00

Sekcja Higieny Pracy –24.06.2009r.- godz. 14.00

Sekcja Higieny Komunalnej –24.06. 2009r. –godz.14 .00

Sekcja HZZ i PU –03.07.2009r. - godz. 15.45

Łączny czas kontroli: (3,0) godziny

Łączny czas kontroli: (4,0) godziny

Łączny czas kontroli: (4,0) godziny

Łączny czas kontroli:(3.15) godzin

ZASTĘPCA DYREKTORA
Aresztu Śledczego Warszawa-Mokotów

.....
(podpis i/lub pieczęć strony /przedstawiciela kontrolowanego zakładu)

D Y R E K T O R
ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
Areszt Śledczy Warszawa-Mokotów

Działu Kształcenia
Aresztu Śledczego Wa

mjr mgr

(podpis osób obecnych podczas kontroli)
ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
Areszt Śledczy Warszawa Mokotów
02-521 Warszawa, ul. Rakowicka 37
PRZEŁOŻONY
st. chor. Aneta Oraszek

INSPEKTOR
ds. zatrudnienia osadzonych i bhp
Aresztu Śledczego Warszawa Mokotów

ppor. Mariusz Kaźmierczyk

Grażyna Kwiatkowska

Krystyna Kopeć

Joanna Jagiello

Monika Gorczyca

Antonina Kowalska

Krystyna Ambroziak

Aleksandra Smuszewska

Kancelaria Sekcji Epidemiologii
 Grażyna Kwiatkowska
 Nr upoważnienia: 452

INSPEKTOR Higieny
(podpis i /lub pieczęć osoby kontrolującej)
Nr upoważnienia: 344

POTWIERDZENIE ODBIORU PROTOKOŁU PRZEZ STRONĘ

Protokół kontroli sanitarnej otrzymałem (-am) w dniu 19.08.2009

ZASTĘPCA DYREKTORA
Aresztu Śledczego Warszawa-Mokotów

.....
(podpis i pieczęć osoby odbierającej protokół)

POUCZENIE: Strona/osoba upoważniona w terminie **7 dni** od daty doręczenia niniejszego protokołu może zgłosić zastrzeżenia do ustaleń stanu faktycznego.

Wyniki kontroli dotyczą warunków skontrolowanego zakładu/obiektu w czasie i miejscu trwania kontroli.
Strona na każdym etapie postępowania ma prawo wglądu w dokumentację w siedzibie Stacji.

* - w przypadku odpowiedzi negatywnej należy wpisać „nie dotyczy”
** - właściwe zakreślić

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT
INSPEKCJI HANDLOWEJ
W WARSZAWIE**

Warszawa, dnia 01 września 2009 r.

PO-023/66/09

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2009-09-02
ZAL.	NR 1258611

**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Zespół Prawa Karnego Wykonawczego**

**Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

80-60-6002

RPO-623027 / 09

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Warszawie w odpowiedzi na pismo z dnia 24 sierpnia 2009 r. Nr RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM, dotyczące działalności kantyny w Areszcie Śledczym przy ul. Rakowieckiej 37, uprzejmie informuje, że Inspekcja Handlowa nie jest uprawniona do prowadzenia kontroli gospodarstw pomocniczych, które są wyodrębnione z jednostek budżetowych.

Zgodnie z art.3 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej. (Dz. U. Nr 4 z 2001 r., poz. 25 z późn. zm.) do zadań Inspekcji należy kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów odrębnych w zakresie produkcji, handlu i usług.

Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. Nr 155, z 2007 r., poz. 1095 z późn. zm.), jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą.

Należy nadmienić, że zgodnie z art. 4 ustawy o Inspekcji Handlowej, przepisów ustawy nie stosuje się do przedsiębiorców działających na terenach zamkniętych, podlegających m.in. Ministrowi Sprawiedliwości.

n.o. Mazowieckiego Województwa
Inspektora Inspekcji Handlowej

mgr Grzegorz Wrzosek

DOP- 2044/09

Warszawa, dnia .21/09/2009

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEŁ.	2009 -09- 28
ZAL.	7/4 NR 1264557

2009 -09- 30

Pan dr Janusz Zagórski

Dyrektor Zespołu

Biura Rzecznika Praw

Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

Stanowowy Panie Dyrektorze

W nawiązaniu do pisma RPO-623027-VII-7020/7002/09/JM z dnia 17.08.2009 roku (data wpływu 20.08.2009 rok) przekazuję stanowisko do zawartych w punkcie 6 informacji o czynnościach przeprowadzonych w tutejszym areszcie uwag i wniosków:

- w oddziale chirurgicznym szpitala jest jedna cela przystosowana dla osób niepełnosprawnych,
- w celi w której zakwaterowani są pacjenci po zabiegach ortopedycznych zainstalowano uchwyty w kąciek sanitarnym oraz nakładkę na muszlę klozetową.
- częściowo przystosowano łaźnię w oddziale chirurgicznym do kąpiei osób niepełnosprawnych, natomiast całkowite jej przystosowanie nastąpi po przeprowadzeniu remontu generalnego oddziału.
- W czasie odprawy wewnętrznej służby zdrowia omówiono z personelem lekarskim stwierdzone w czasie wizytacji nieprawidłowości i poinformowano o dokładnym wypełnianiu wszystkich rubryk w książce zapisów do lekarza.
- W wyniku przeprowadzonego przeglądu kącieków sanitarnych uzupełniono brakujące w nich zasłony.
- Dokonano przeglądu stanu materacy i po stwierdzeniu ich zużycia, uszkodzenia lub innych przyczyn wymieniono je na nowe lub używane nadające się do użytku.
- Do sprawowania nadzoru nad asortymentem , jakością i cenami artykułów sprzedawanych w kantynie jest powołany trzyosobowy zespół złożony z funkcjonariuszy działu kwatermistrzowskiego, penitencjarnego oraz służby

zdrowia. Zespół ten dokonuje comiesięcznej analizy cen artykułów spożywczych, artykułów kosmetyczno-higienicznych, występujących w kantynie w stosunku do cen proponowanych w sklepach znajdujących się w rejonie tutejszej jednostki penitencjarnej. Z reguły ceny występujące w cenniku kantyny nie odbiegają od cen sklepowych i są porównywalne.

W incydentalnych przypadkach stwierdzenia znacznej różnicy cen podejmuje się pisemna interwencję.

- Z uwagi na to iż, środki energetyzujące oraz leki przeciwbólowe, przeciwzapalne które osadzeni kupują w kantynie są lekami nierecepturowymi dopuszczonymi do obrotu poza aptekami i niewystępowaniem przypadków ich nadużycia nieuzasadnione jest ich wycofanie ze sprzedaży w kantynie.
- przeprowadzono przegląd nawierzchni pól spacerowych, oraz wykonano konieczne naprawy nawierzchni.
- W celu wzbogacenia księgozbioru obcojęzycznego biblioteki aresztu nawiązano korespondencję z placówkami dyplomatycznymi Rosji, Anglii, Hiszpanii, Niemiec, Włoch oraz Francji.
- Podejmowane są starania w celu zapewnienia osadzonym z oddziałów pozbawionych świetlic jak największej ilości zajęć kulturalno-oświatowych w świetlicy centralnej. Jednakże z uwagi na to, iż świetlica centralna wykorzystywana jest do różnych celów (odprawy, msze święte, koncerty, szkolenia) grafik korzystania ze świetlicy ulega częstym zmianom.
- Trudno odnieść się do wniosku usunięcia z instrukcji w sprawie przyjmowania i wydawania paczek żywnościowych, odzieżowych, higienicznych, RTV, z lekami z dnia 21.kwietnia 2009 roku §2 pkt. 12 albowiem paragraf ten zawiera tylko 4 punkty.

Natomiast odnośnie uwag i wniosków wskazanych w treści „Informacji.....”.podaję co następuje:

- ocena walorów smakowych posiłków przez osadzonych jest ich subiektywną oceną. Wszystkie wymogi obowiązujące w żywieniu zbiorowym osadzonych są zachowane: temperatura, gramatura, różnorodność, kaloryczność itp.
- Wentylacja w paw. N została wykonana w 2004 r., zgodnie z projektem wentylacji zatwierdzonym przez rzeczoznawcę do spraw sanitarnohigienicznych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz Urząd Dzielnicy Mokotów. Budynek został oddany do użytku w 2004 r., zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym. W celu zapewnienia właściwego komfortu w strefie przebywania ludzi,

zamontowano wentylację mechaniczną wywiewną, współpracującą z nawiewem grawitacyjnym. Areszt raz do roku zleca firmie zewnętrznej wykonanie przeglądu instalacji wentylacyjnej w paw. N, w wyniku którego firma nie stwierdziła nieprawidłowości w funkcjonowaniu wentylacji.

- Przeprowadzono remont łazienki w paw. A/II. Remont łazienki w paw. A-V zostanie przeprowadzony po zakończeniu prac remontowych cel mieszkalnych w paw. C.
- Cele mieszkalne, których stan jest niezadowalający ze względu na pojawiające się zawilgocenia lub pleśń są w miarę możliwości finansowych jednostki sukcesywnie odnawiane.
- Odnośnie braku zabezpieczeń przed wypadnięciem z niektórych łóżek na trzeciej kondygnacji to są one w takie zabezpieczenia wyposażone przez producenta, jednakże na skutek wykonywania ćwiczeń fizycznych (służą jako drążek do podciągania) przez osadzonych ulegają zniszczeniu. W przypadku stwierdzenia takich uszkodzeń są one naprawiane.
- W budynkach szpitalnych ze względu na ich charakter architektoniczny praktycznie niewiele można już zrobić (co było można zostało zrobione). Konieczne jest podjęcie decyzji o przebudowie i modernizacji obecnego szpitala lub budowie nowego. Decyzja musi być podjęta na szczeblu Ministra Sprawiedliwości – CZSW.
- System przyjęć planowych przez lekarza 1 x na dwa tygodnie został wprowadzony po wnikliwej analizie wieloletnich przyjęć 1 x w tygodniu. Nie zaobserwowano negatywnych skutków zdrowotnych, przyjęte rozwiązanie pozwoliło też zracjonalizować pracę lekarzy ambulatorium. Nie ma żadnego uzasadnienia medycznego, żeby planowane przyjęcia lekarskie realizować częściej, zwłaszcza, że w przypadkach nagłych osadzony jest przyjmowany niezwłocznie w ambulatorium lub szpitalu.
- Okulista przyjmuje pacjentów 2 x w tygodniu na bieżąco. W opisywany okresie był na urlopie. Okres oczekiwania osadzonych na pozostałe konsultacje specjalistyczne jest wielokrotnie krótszy, niż okres oczekiwania na te same konsultacje przez pacjentów w publicznej służbie zdrowia. Bierze się to stąd, że w ambulatorium tutaj zatrudnieni są okulista, laryngolog, neurolog, pulmonolog, psychiatra, urolog, z tytułem dr hab. n. med. dermatolog, z tytułami prof. dr med. ortopeda i neurochirurg. W razie potrzeby osadzeni są też konsultowani przez lekarzy specjalistów zatrudnionych w szpitalu kardiolog, interniści, chirurdzy, anestezjolog, psychiatrzy, ortopedzi. W innych niż powyższe konsultacjach i badaniach specjalistycznych, jesteśmy uzależnieni od możliwości publicznej służby zdrowia. Jednak dzięki temu, że jesteśmy

niezależnym od NFZ płatnikiem realizujemy je w dość krótkim terminie.

- Ze względu na dramatycznie niski poziom środków na zakup leków i materiałów medycznych istnieje konieczność zakupu w pierwszej kolejności leków ratujących życie i do terapii przewlekłych. Suplementy, w tym witaminy będą zakupione po uzyskaniu dodatkowych środków.
- Odnośnie udzielania widzeń tymczasowo aresztowanym informuję, że są one udzielane na podstawie zarządzeń o zgodzie na widzenie zgodnie z dyspozycją organu dysponującego, który określa formę jego udzielenia.
- W zakresie likwidacji przeludnienia stworzone zostały warunki do sprawnego transportowania skazanych do właściwych jednostek penitencjarnych oraz zmieniono rejonizację osadzania tymczasowo aresztowanych, która obowiązuje od dnia 07.09.2009 roku. Skutkiem tych działań jest zmniejszający się stan zaludnienia jednostki, który na dzień 21.09.2009 roku wynosi 101,6 %.

W załączeniu przesyłam protokół z kontroli przeprowadzonej w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów w dniach 19 i 24 czerwca 2009 roku przez przedstawicieli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie.

Wuk. w 2 egz.

1. adresat

2. a/a

IW

Z przebaczeniem

DYREKTOR

ptk mgr Bogdan Cuda

Zapoznaniem się w dniu 20.09.2009 r.

RPO-623027/09

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

Warszawa, dnia 16 października 2009 r.

WK-070/11/09/552

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2009 -10- 22
ZAL.	NR. 1269744

2009 -10- 23

Pan
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-950 Warszawa

Szanowny Panie Rzeczniku

W odpowiedzi na Pańskie pismo RPO-623027-VII-7020/7002/09/JM z dnia 17.08.2009 r. dotyczące problematyki trudności w pozyskiwaniu do pracy kadry medycznej w Areszcie Śledczym w Warszawie – Mokotowie i innych jednostkach penitencjarnych w kraju, uprzejmie przedstawiam stanowisko Centralnego Zarządu Służby Więziennej w przedmiotowej kwestii.

U podłoża występujących w więziennictwie trudności w pozyskiwaniu do pracy lekarzy leżą wielorakie przyczyny. Zmiany na rynku publicznych świadczeń zdrowotnych oraz wejście w życie ustawy o podwyżkach płac dla publicznego sektora służby zdrowia spowodowały, że powiększa się dysproporcja dotycząca uposażeń więziennej kadry medycznej w stosunku do uposażenia pracowników publicznej służby zdrowia. Większość kadry lekarskiej jest zatrudniona w służbie krótko. Trudne warunki pracy z osadzonymi, a przede wszystkim niskie wynagrodzenia w stosunku do cywilnej służby zdrowia powodują, iż lekarze odchodzą ze służby po kilku latach lub po osiągnięciu uprawnień emerytalnych po 15 latach służby. Skutkiem tego jest ograniczenie lub uniemożliwienie w wymiarze praktycznym uzyskiwania specjalizacji przez młodych lekarzy zatrudnionych w jednostkach penitencjarnych. Ponadto ze względu na cechy charakterologiczne, etyczne czy deontologiczne można wśród lekarzy wy-

różnić najliczniejszą grupę, która nie podejmie pracy w więziennictwie bez względu na oferowane im wynagrodzenie m.in. z uwagi na: funkcjonujący w społeczeństwie nienobilitujący obraz lekarza więziennego, brak empatii ze strony pacjentów – osadzonych, przedstawiających fałszywy obraz pracy lekarzy, czy chociażby groźby wypowiedane pod adresem lekarza, gdy ten nie przychyli się do opinii dotyczącej stanu zdrowia osoby pozbawionej wolności.

Z uwagi na konieczność pozyskania wykwalifikowanego personelu medycznego prowadzone są działania poprzez wykorzystanie wszelkich dostępnych możliwości na wszystkich szczeblach organizacyjnych Służby Więziennej poprzez ogłoszenia prasowe, ogłoszenia w izbach lekarskich, a także zatrudnianie kadry w ramach umów cywilno prawnych.

Łaura Wygryż

DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
PM
gen. Paweł Nasilowski

Wykonano w 2 egz. :

1. adresat
2. a/a

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego

Warszawa, dnia 23 października 2009 r.

Pan Dyrektor
Aresztu Śledczego

ul. Rakowiecka 37
02-520 WARSZAWA

1434032

Dziękuję uprzejmie za przedstawione w piśmie z dnia 21 września br. nr DOP-2044/09 uwagi i wyjaśnienia odnośnie wniosków zawartych w Informacji o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów.

W piśmie tym na stronie 2 znalazło się stwierdzenie, iż „Trudno odnieść się do wniosku usunięcia z instrukcji w sprawie przyjmowania i wydawania paczek żywnościowych, odzieżowych, higienicznych, RTV, z lekami z dnia 21 kwietnia 2009 roku § 2 pkt 12 albowiem paragraf ten zawiera tylko 4 punkty”. W związku z tym pragnę wyjaśnić, że uczestniczący w wizytacji pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich nie zapoznali się z wymienioną instrukcją, lecz z dokumentem przygotowanym na jej podstawie i przekazanym osadzonym do wiadomości i stosowania. Otrzymywali go od osób, które podczas rozmów kwestionowały znajdujący się w nim zapis o treści „§ 2 pkt 12 Instrukcji brzmi: „na artykuły dostępne w kantynie aresztu śledczego nie wydaje się talonów””.

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę o zajęcie stanowiska odnośnie naszego wniosku dotyczącego przedstawionej sprawy.

W załączeniu przesyłam kserokopię dokumentu, w którym znajduje się kwestionowany przez nas zapis.

Załącznik 1

T. 30. M. Os.

Z poważaniem

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego

Warszawa, dnia 12 października 2009 r.

Pan
gen. Paweł Nasiłowski
Dyrektor Generalny
Służby Więziennej

ul. Rakowiecka 37a
02-512 WARSZAWA

1434034

Po przeanalizowaniu wniosków przedstawionych w naszej Informacji o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów oraz wyjaśnień, jakie w związku z nimi nadesłał nam dyrektor wymienionego aresztu uznaliśmy, że wyłoniły się dwa problemy wymagające głębszej analizy przez odpowiednie Biura Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

Pierwszy z nich dotyczy celowości powierzenia Gospodarstwu Pomocniczemu Warszawa-Bemowo, działającemu przy Areszcie Śledczym Warszawa-Białołęka, prowadzenia kantyn i bufetów przy salach widzeń w warszawskich jednostkach penitencjarnych. Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpływa wiele pism od osadzonych w tych jednostkach, którzy wskazują na różne nieprawidłowości w funkcjonowaniu kantyn. Ponadto podczas wizytacji Aresztu Śledczego w Warszawie-Mokotowie na 76 rozmówców, którzy kupowali w kantine, zarzuty w tym zakresie zgłosiło 54 (około 71%). Najwięcej uwag dotyczyło zbyt wysokich cen sprzedawanych tam towarów. Wskazywano również, że od długiego czasu w kantine oferowane są wędliny jednej firmy i pomimo zgłaszania skarg na ich złą jakość, dostawca nie został zmieniony. Wielu rozmówców sygnalizowało również, że w kantine nie można kupić polskich warzyw i owoców sezonowych, takich jak np. rzodkiewka, ogórki, pomidory, truskawki, czereśnie. Wyrażali zdziwienie, że w okresie letnim, kiedy produkty te są

MA

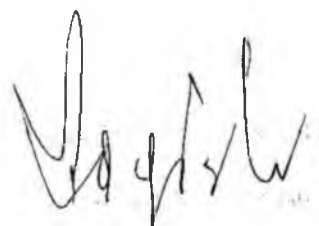
tanie i dostępne bez problemu na każdej giełdzie, prowadzący kantynę nie oferuje ich do sprzedaży. Podkreślali, że nie wiązałoby się to dla niego z żadnym ryzykiem, bo przecież osadzeni przed każdą wypiską składają zamówienie na produkty, które chcą kupić, a zatem nie ma niebezpieczeństwa, że jakiś towar nie zostanie sprzedany i ulegnie zepsuciu.

Uważamy, że uwagi zgłaszane przez osadzonych zasługują na rozważenie. Sądzymy, że zwłaszcza należałoby ocenić, czy taki podmiot jak gospodarstwo pomocnicze, ma możliwość dokonywania w sposób szybki i elastyczny zakupów towarów oferowanych do sprzedaży w kantynach, a także zmiany ich dostawców, gdy (ze względu na wysokość ceny lub jakość produktu) jest to dla osadzonych korzystne.

Drugi problem, wymagający naszym zdaniem pilnego zbadania, dotyczy wentylacji w pawilonie dla osadzonych tzw. niebezpiecznych. Sądzymy, że występuje on nie tylko w Areszcie Śledczym Warszawa-Mokotów, lecz również w innych jednostkach penitencjarnych, w których są pawilony zbudowane według tego samego projektu. Mamy świadomość, że działająca w nich wentylacja (grawitacyjna wspomagana mechaniczną) została wykonana zgodnie z zatwierdzonym planem i według okresowo kontrolujących ją fachowców funkcjonuje sprawnie. Jednak jej działanie nie jest wystarczające w okresie letnim, kiedy temperatura powietrza przekracza 30⁰C. Stwierdzili to osobiście wizytujący Areszt przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich a wcześniej także sędzia penitencjarny. W takie dni w celach jest bardzo duszno i wilgotno, co stanowi poważną dolegliwość dla przebywających tam osób. Stan ten powoduje również zawilgocenia ścian i sufitów, a w konsekwencji konieczność ponoszenia niepotrzebnych wydatków na ich częste malowanie.

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14, poz. 147 ze zm.) z upoważnienia Rzecznika, proszę uprzejmie o rozważenie przedstawionych problemów i poinformowanie o zajętym stanowisku.

T. 30. M. Ogr.

ARESzt SLEDczy
WARszAWA-MOKOTÓW
02-501 Warszawa, ul. Rakowiecka 37

DOP 7057/09

RPO-623027/09

Warszawa 30.11.2009r.

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2009 -12- 07

Pan
dr Janusz Zagórski ..... NR 1280504
Dyrektor
Zespołu Prawa Karnego Wykonawczego
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

2009 -12- 08

W nawiązaniu do pisma RPO-623027-VII-7020/09/JM dotyczącego zajęcia stanowiska odnośnie treści zapisu zawartego w instrukcji w sprawie przyjmowania paczek żywnościowych, odzieżowych, higienicznych oraz z lekami z dnia 21 kwietnia 2009r. stanowiącego, iż na artykuły dostępne w kantynie aresztu „nie wydaje się talonów” wyjaśniam co następuje:

Zapis taki jest zawarty w §3pkt13 instrukcji i odnosi się tylko do przedmiotów niebezpiecznych oraz przedmiotów niedozwolonych wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do tej instrukcji.

Przedmiotowa instrukcja nie pozbawia osadzonych możliwości otrzymywania paczek na podstawie wydanych talonów (oprócz paczek żywnościowych- uprawnienie określone w art. 113a§1 kk)- dowodem jest zapis zawarty w §2 pkt1-4 instrukcji.

Udostępniona wizytującym przez osadzonych informacja była przypomnieniem im na jakie artykuły nie wystawia się talonów na paczki zawierające artykuły wymienione w załączniku do instrukcji, gdyż są dostępne w kantynie aresztu.

Powyzsze rozwiazanie podyktowane jest nasilajacym sie zjawiskiem przenikania narkotykow na teren jednostek penitencjarnych.

Dotychczasowa praktyka wskazuje, iż ta forma zakupów spełnia rolę prewencyjną i dotychczas żaden z osadzonych nie skarżył się administracji aresztu na niedogodności w tym zakresie.

Z panowaniem

DYREKTOR

ptk mgr Bogdan Cuda

wyk. w 2 egz.

1. adresat
2. a/a

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-623027-VII-7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 9 grudnia 2009 r.

Pan
płk mgr Bogdan Cuda
Dyrektor Aresztu Śledczego

ul. Rakowiecka 37
02-520 WARSZAWA

Zespół Prawo Człowieka
Wykonawczego

11445388

Dziękuję uprzejmie za udzielone pismem z dnia 30 listopada br. wyjaśnienia obowiązujących w Areszcie zasad wydawania osadzonemu talonów na paczki higieniczne.

Jednocześnie na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14, poz. 147), z upoważnienia Rzecznika, uprzejmie proszę o nadesłanie nam do wglądu egzemplarza instrukcji (wraz z załącznikami) w sprawie przyjmowania paczek żywnościowych, odzieżowych, higienicznych oraz z lekami z dnia 21 kwietnia 2009 r.

T. - 21.01.2010 r.

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPÓŁU
dr Janusz Zajkowski

ANALIZY

Warszawa, dnia 4 marca 2010 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan Dyrektor
Aresztu Śledczego

ul. Rakowiecka 37
02-520 WARSZAWA

**Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego**

Szanowny Panie Dyrektorze!

1466184

Dziękuję uprzejmie za przesłanie nam do wglądu wydanej przez Pana Instrukcji w sprawie przyjmowania i wydawania paczek żywnościowych, odzieżowych, higienicznych, RTV i z lekami z dnia 21 kwietnia 2009 r. Po zapoznaniu się z jej treścią uważamy, że zamieszczony w niej § 3 pkt 13 jest niezgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Stanowi on, że „na artykuły dostępne w kantynie aresztu śledczego nie wydaje się talonów”. Sformułowanie to jest jasne i można go rozumieć tylko w jeden sposób, że np. gdy osadzony prosi o wyrażenie zgody (i wydanie mu talonu) na otrzymanie paczki z artykułami higienicznymi, to w paczce tej nie będzie mógł dostać tych artykułów, które sprzedawane są w kantynie.

Podczas rozmowy telefonicznej przeprowadzonej z radcą prawnym Aresztu uzyskaliśmy informację, że celem kwestionowanego przez nas (w Informacji o czynnościach przeprowadzonych z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich w Areszcie Śledczym w Warszawie-Mokotowie w dniach 6-9 lipca 2009 r.) zapisu było wskazanie osadzonym, że nie uzyskają talonu na przesłanie w paczce takich artykułów higienicznych, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji oraz artykułów w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości (art. 113a k.k.w.), chociaż artykuły takie sprzedawane są w kantynie.

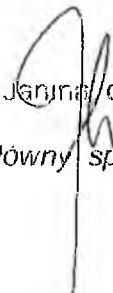
Z uwagi na to, że redakcja przepisu § 3 pkt 13 nie oddaje tego zamysłu uważamy iż powinien on zostać z Instrukcji usunięty lub tak zmieniony, aby był zgodny z obowiązującym prawem.

ANALIZY

W związku z powyższym na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę o informację o stanowisku Pana Dyrektora w przedstawionej sprawie.

Z poważaniem

T. 30.04.10.

mgr Janina de Michelis
Główny specjalista

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO- 623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, dnia 30 marca 2010 r.

Pan płk Włodzimierz Paszkowski
Dyrektor Biura
Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej
ul. Rakowiecka 37a
02-521 WARSZAWA

**Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego**

Szanowny Panie Dyrektorze!

1473066

Proszę uprzejmie o nadesłanie odpowiedzi na nasze pismo (numer jak wyżej) z dnia 23 października 2009 r., adresowane do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. Pismo to dotyczyło celowości powierzenia Gospodarstwu Pomocniczemu Warszawa-Bemowo, działającemu przy Areszcie Śledczym Warszawa-Białoleka, prowadzenia kantyn i bufetów w jednostkach penitencjarnych na terenie Warszawy oraz opracowania zmiany systemu wentylacyjnego w pawilonie dla tzw. niebezpiecznych Aresztu Śledczego w Warszawie-Mokotowie.

T. - K. ch. 2010 r.

Z poważaniem

DYREKTOR ZESPOŁU
dr Janusz Zagórski

ANALIZY

DYREKTOR GENERALNY
Służby Więziennej

BK-072-2/10/257

Warszawa, dnia *14* kwietnia 2010 r.

RPO-623027/09

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPE.	2010 -04- 21
ZAL.	NR 1311519

Pan

dr Janusz Zagórski

Dyrektor Zespołu w Biurze

Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

2010 -04- 22

W odpowiedzi na pismo RPO 623027-VII-7002/7020/09/JM z dnia 23 października 2009 roku, uprzejmie informuję, że w celu rozważenia przedstawionych problemów dotyczących celowości powierzenia Gospodarstwu - Pomocniczemu Warszawa – Bemowo prowadzenia kantyn i bufetów przy sali widzeń w warszawskich jednostkach, a także nie wystarczającej wentylacji w celach mieszkalnych, zgodnie z wydanym w tym przedmiocie poleceniem, Dyrektor Okręgowy powołał zespół do zbadania podniesionych problemów. W wyniku przeprowadzonych czynności zespół potwierdził występowanie pewnych uchybień w funkcjonowaniu kantyn i bufetów. Uchybienia te dotyczyły między innymi zróżnicowanych cen artykułów spożywczych w bufetach i kantynach, braku w sprzedaży polskich warzyw i owoców, tzw. sezonowych. Mimo, że powyższe uchybienia nie naruszały obowiązujących przepisów prawnych, mogły być podstawą niezadowolenia, a w rezultacie skarg osadzonych na funkcjonowanie kantyn. Analiza zgromadzonej w wyniku prowadzonego postępowania dokumentacji wykazała, że niekorzystny wpływ na opisaną sytuację ma fakt oddawania realizacji sprzedaży artykułów

spożywczych i przemysłowych podwykonawcom Gospodarstwa Pomocniczego Warszawa – Bemowo.

Dyrektor Okręgowy działanie takie uznał za ekonomicznie nieuzasadnione i w celu ujednoczenia zasad prowadzenia kantyn i bufetów przy salach widzeń polecił dyrektorom jednostek okręgu warszawskiego m.in.:

1. Dokonać weryfikacji zawartych umów na prowadzenie sprzedaży artykułów udostępnianych do zakupu osadzonym i ich rodzinom w kantynach, bufetach i na „wypiszę”, tak aby zawierały one klauzule:
  - dopuszczające możliwość ich rozwiązania w przypadkach stwierdzenia ponad 10% zawyżenia cen sprzedawanych artykułów i nie reagowania na zgłaszane w tym zakresie uwagi,
  - zabraniające zlecenia przedmiotu umowy podwykonawcom.
2. Raz w kwartale dokonywać kontroli wysokości cen produktów sprzedawanych na terenie jednostek penitencjarnych w stosunku do cen w okolicznych sklepach.
3. W przypadku stwierdzenia zawyżenia cen w kantynach, bufecie i „wypiszę” w stosunku do cen w pobliskich sklepach powyżej 10%, zobowiązać podmiot prowadzący sprzedaż artykułów do natychmiastowego obniżenia cen kontrolowanych artykułów. Następnie w okresie nie przekraczającym jednego miesiąca dokonać ponownej kontroli cen sprzedawanych artykułów.
4. Kontrolą obejmować również jakość sprzedawanych produktów i warunki ich przechowywania.
5. W trakcie kontroli zwracać uwagę na fakt, aby ceny oferowane na tzw. „wypiszę” nie różniły się od cen artykułów w kantynie i bufecie.
6. W przypadku sprzedaży artykułów w dużych jednostkach (duża liczba osadzonych) ceny należy porównywać również z cenami w hurtowniach spożywczych (np. MAKRO) uwzględniając jednocześnie stosownie ustaloną marżę sprzedawcy.

7. Zobowiązać podmiot prowadzący bufety, kantyny i „wypiski” do dostarczania pełnego asortymentu zamawianego przez osadzonych z uwzględnieniem owoców i warzyw sezonowych. Dotyczy to zwłaszcza „wypiski” gdyż, jak słusznie podnoszą przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, osadzeni przed dokonaniem wypiski zamawiają produkty, które chcą kupić, a tym samym gwarantują ich odbiór.

W kwestii nie wystarczającego zdaniem przedstawicieli rzecznika Praw Obywatelskich działania, w okresie letnim, wentylacji mechanicznej w celach mieszkalnych pawilonu dla osadzonych tzw. „niebezpiecznych”, wyjaśniam, że powołany zespół dokonał analizy przepisów i stwierdził, że w przedmiotowej sprawie nie występują niezgodności z obowiązującymi przepisami. Pawilony mieszkalne projektowane są zgodnie z Wytocznymi programowo – funkcjonalnymi oraz wymaganiami technicznymi i ochronnymi dla pawilonów zakwaterowania osadzonych.

Wymagania normowe dotyczące wentylacji w budynkach mieszkalnych i użyteczności publicznej określa norma PN-83/B-03430/Az3: 2000 - Wentylacja w budynkach mieszkalnych zamieszkania zbiorowego i użyteczności publicznej - Wymagania.

Najważniejsze postanowienia tej normy w zakresie budynków zamieszkania zbiorowego:

- W budynkach mieszkalnych o wysokości do 9 kondygnacji może być stosowana wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna. W budynkach wyższych należy stosować wentylację mechaniczną wywiewną lub nawiewno-wywiewną.
- W budynkach o wysokości do 9 kondygnacji włącznie dopuszcza się doprowadzenie powietrza przez okna charakteryzujące się współczynnikiem infiltracji "a" wyższym niż 0,5 a nie większym niż 1,0

pod warunkiem, że okna wyposażone są w skrzydło uchylno-rozwieralne, górny wywietrznik uchylny lub górne skrzydło uchylne.

Wobec powyższego nie stwierdza się nieprawidłowości w tym zakresie.

Pragnę nadmienić, że urządzenia wentylacji mechanicznej, przy wysokich temperaturach zewnętrznych, nie zapewnią ochładzania powietrza w pomieszczeniu, a jedynie jego wymianę. W celu obniżania temperatury wdmuchiwanego powietrza do cel mieszkalnych należałoby zainstalować klimatyzatory, co jest przedsięwzięciem zbyt kosztownym.

Jednocześnie wyjaśniam, że zaniedbanie w kwestii udzielenia terminowej odpowiedzi miało charakter incydentalny i było wynikiem dużych zmian kadrowych w podległych mi komórkach organizacyjnych.

plk Kajetan Dubiel

Wyk. w 2 egz.:

1. egz. – Adresat

2. egz. – a/a

DA

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia 16 czerwca 2010 r.

RPO-623027-VII-7002/7020/09/JM

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Pan
lek. med. Dariusz Rudaś
Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w m.st. Warszawie
ul. Kochanowskiego 21
01-864 WARSZAWA

Zespół Prawa Karnego
Wykonawczego

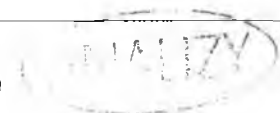
1481943

Szanowny Panie Inspektorze!

W 2008 r. zwracaliśmy się do Pana z prośbą (nasze pismo nr. RPO-591137-VII-702.1/08/JM z dnia 19 czerwca 2008 r.) o przeprowadzenie kontroli w Areszcie Śledczym w Warszawie-Mokotowie w celu ustalenia, czy w okresie letnich upałów w celach mieszkalnych pawilonu dla osadzonych tzw. niebezpiecznych zapewnione są odpowiednie warunki. Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływały wówczas skargi od osób zakwaterowanych w tym pawilonie, z których wynikało, że kiedy na zewnątrz temperatura powietrza przekracza 25⁰C w celach jest bardzo duszno.

Otrzymaliśmy od Pana odpowiedź (pismo z dnia 23 stycznia 2009 r. oznaczone numerami MHK/0400/63/65/08, MHK/0400/75/77/08 i DK 00347/2009/M), z której m.in. wynikało, że Pana przedstawiciel przeprowadził kontrolę pawilonu dla osadzonych „niebezpiecznych” w dniu 4 listopada 2008 r. i nie stwierdził dyskomfortu, który mógłby świadczyć o nieprawidłowej cyrkulacji powietrza w celach. Poinformował nas Pan również, że podczas kontroli bieżącej, która zostanie przeprowadzona w okresie letnim 2009 r. zostanie zwrócona szczególna uwaga na pracę wentylacji w pawilonie N.

W 2009 r. (w okresie od 6 do 9 lipca) pracownicy Biura Rzecznika Praw Obywatelskich przeprowadzili kompleksową wizytację w Areszcie Śledczym w Warszawie-Mokotowie. Działając jako Krajowy Mechanizm Prewencji sprawdzili sposób traktowania osób pozbawionych wolności, dokonując oceny pod względem ochrony osadzonych przed torturami oraz okrutnym, nieludzkim i poniżającym

traktowaniem albo karaniem. Zapoznali się również z protokołami kontroli sanitarnych (interwencyjnych i tematycznych), dokonanych w latach 2007-2008 przez służby Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Uzyskali również informację, że w pierwszej połowie 2009 r. w Areszcie przeprowadzono dwie kontrole sanitarne w dniach 19 i 24 czerwca. Pierwsza dotyczyła kompleksowej oceny stanu sanitarnego szpitala. Druga kompleksowej oceny tego stanu w pozostałych miejscach na terenie Aresztu (m.in. w pawilonach mieszkalnych, pralni, kuchni aptece itp.), a także sprawdzenia warunków przechowywania odpadów szpitalnych i komunalnych oraz obiegu czystej i brudnej bielizny. Nie zapoznali się jednak z protokołami z tych kontroli, gdyż do dnia zakończenia wizytacji administracja Aresztu ich nie otrzymała.

Podczas wizytacji przedstawiciele Rzecznika stwierdzili szczególnie złą sytuację gdy chodzi o wietrzenie cel w pawilonie N, gdzie osadzeni w ogóle nie mogą otwierać okien. Działająca tam wentylacja (grawitacyjna wspomagana dodatkowo mechaniczną) jest niewystarczająca dla prawidłowej wymiany powietrza. Dlatego w celach tego pawilonu było szczególnie duszno a ponadto bardzo wilgotno. Stwarza to w upalne dni poważne dolegliwości dla osadzonych oraz powoduje zawilgocenia ścian i sufitów (zagrzybienia) i w konsekwencji konieczność ich częstego odnawiania.

We wnioskach końcowych w protokole z wizytacji zamieszczono następującą opinię. „Poważny problem stanowi wentylacja w pawilonie N. Niezależnie od tego, że została ona wykonana zgodnie z zatwierdzonym planem i według fachowców (dokonujących okresowo jej kontroli) działa prawidłowo, bezsprzeczne jest (co osobiście stwierdził sędzia penitencjarny oraz przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich), że działanie to jest niewystarczające dla prawidłowej wymiany powietrza, zwłaszcza w lecie. Z tego powodu w celach jest bardzo duszno i wilgotno, co nie tylko powoduje konieczność ich częstego odnawiania, ale także stanowi poważną dolegliwość dla ich mieszkańców. Należy zatem pilnie podjąć działania w celu poprawy tego stanu.”

Z przedstawioną opinią nie zgadzają się zarówno administracja Aresztu jak i Dyrektor Generalny Służby Więziennej. Uważają bowiem, że wentylacja w pawilonie N jest właściwa, gdyż została wykonana zgodnie z projektem i działa prawidłowo, co potwierdzają sprawdzające jej prace komisje.

W związku z powyższym na podstawie art. 12 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. nr 14 poz. 147 ze zm.), z upoważnienia Rzecznika, uprzejmie proszę o przeprowadzenie w okresie letnim (przy zewnętrznej temperaturze powietrza przekraczającej + 25°C) kontroli cel mieszkalnych w pawilonie N Aresztu Śledczego w Warszawie-Mokotowie w celu stwierdzenia, czy panujące w nich wówczas warunki nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia przebywających tam osób oraz nie stanowią dla nich takiej uciążliwości, którą można określić jako niehumanitarne traktowanie.

W załączeniu przekazuję do wiadomości fotokopię pisma jakie w przedstawionej sprawie skierowaliśmy do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz otrzymana na nie odpowiedź.

Załącznik 2

Z poważaniem

mgr Janina Le Michelis

Główny Specjalista

T. 30. 08. 2010.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w m. st. Warszawie
01-864 Warszawa, ul. J. Kochanowskiego 21
tel. 022/310 79 00; fax: 022/310 79 01
(-1-)

623027 09
Warszawa, dn. 06 WRZ. 2010

HKN/6068/00146/2010/M-AS

DK 35469/2010/M

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEŁ.	2010-09-13
ZAL.	NR 1340520

Biuro

Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77

00-090 Warszawa

2010 15

W związku z Państwa pismem nr RPO- 623027-VII-7002/7020/09/JM dotyczącym wentylacji w bloku N Aresztu Śledczego przy ul. Rakowieckiej 37 w Warszawie, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w m. st. Warszawie informuje, że dn.24.06.10r.i 05.08.10r. przeprowadzono kontrole w w/w obiekcie ,podczas których nie stwierdzono:

- dyskomfortu, który mógłby świadczyć o nieprawidłowej cyrkulacji powietrza,
- nieprawidłowości w dokumentacji dotyczącej wentylacji .

Projekt pawilonu N nie przewidywał montażu klimatyzacji ,która umożliwiłaby chłodzenie ciepłego powietrza dostającego się do cel w upalne dni .Żaden z budynków Aresztu Śledczego ,nawet pomieszczenia biurowe nie posiadają klimatyzacji.

Osadzeni mają możliwość korzystania z wiatraków elektrycznych dostarczanych przez osoby odwiedzające ,co potwierdzono podczas kontroli w dn. 05.08.10r.

Wg oświadczenia Dyrektora Aresztu Śledczego prowadzone są obecnie starania o uzyskanie zgody i środków na wymianę okien na uchylne w celu poprawy wymiany powietrza w bloku N szczególnie w okres letnim.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w m. st. Warszawie
Darjusz Rudaś
Darjusz Rudaś